

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő: Fehér János.		Hirdetések jogutányosabban, árszabály szerint.	
Egész évre	4 frt	Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.	Lapunk számára hirdetéseket — eredeti árakban — minden bel- és külföldi hirdetési iroda fogad el.		
Fél évre	2 „	A lap szemléli részét illető közleményre a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címelve Turóc-Szt.-Mártonra küldendőek			
Negyed évre	1 „				

Az erkölcs betegsége.

Általános ismert közmondás az, hogy csak ép testben lakik ép lélek. — Beteg embernek beteg a munkaképessége, beteg a jelleme, önérzete, gondolkodása, egy szóval: egész lénye. Már pedig beteg emberek társadalmának nemzetet fenntartó képessége elernyed, az állami gépezet kerekének küllőiben korhadás áll be, a nemzet sorvadásnak indul, mert annak alkotó elemei, az egyes emberek saját testi s szellemi épességük jókarban való tartását szem elől tévesztik s a modern élet vásári zajában egymáson keresztül gázolva, egymást legyűrve törekmenek a boldogulás célpontra felé, a kultúra elektrikus lángja mellett.

Kevés az ember, a ki saját sorsával beéri; az egyik koplal, csakhogya a külsőségekben többnek lássák, mint a mi; a másik többet köll, mint a mennyire keresményéből telik, mert összekötötéseivel fogva lépést kíván tartani a társasággal. A szerényebb viszonyok közt levők utánozni, elérni akarják a tehetősebb, magasabb állásukat szokásaikban, életmódjukban, szórakozásaikban és törekvésükben s így rendesen felbomlik a gazdálkodás egyensúlya, beáll a deficit, adósság, gond, a melyekkel természetesen lépést tart az idegesség, vészegység s ezek nyomában ezer és ezer testi nyavalója a családnak. Hogy mennyire el van terjedve e kórsgár már az utolsó fülében is, az a szorgos szemlélő figyelmét el nem kerülheti.

Gyakran van alkalmunk családok romlását látni, miként jutottak azok a nagyratörékvés lejtőjén fokról-fokra tönkrel.

S honnan e kóros jelenség? Azt mondják, hogy a kultúra az a bacillus, mely befészkelte magát az emberek agyvelejébe s ezt az állapotot előidézte. Mi nem hiszünk ebben. A kultúrának meg van a maga országúija; a tudomány, a művészet, az ipar és kereskedelem képezik a kultúra alapját, termékeny talaját. Mi köze is volna ahhoz, hogy a napszámos, ki egész héten nehéz munkát végez, gyakran önkéntes koplalás mellett, vasárnap eldorbéolja egész heti keresetét?

Nem, tisztelt olvasó, nem a kultúra itt a hibás. Mások azok az okok, a melyek a társadalom és az egyes ember romlását előidézik: a hitélet lazulása, az erkölcs súlyedése. Ez az a bacillus, mely az emberek egymás iránti hitét, bizalmát megfertőzte; ez ölte ki az igaz barát fogalmát, a felebaráti szeretetet az emberek szívéből; ez az oka, hogy a házastársak egymás iránti bizalma fölött csak a féltékenység őrködik, a mint a pénztárosban is, a kereskedő s egyéb adósk iránt is a kaució és a váltó tartja ében a bizalmat. Hová súlyedt manapság a felebaráti tisztességbe és becsületbe vetett igazi, föltétlen hit és bizalom?

Kisérjük csak figyelemmel a törvénykezési rovatot. A sikkasztások és lopások egész lajstroma tárul elénk; a rendőri sajtóiroda évenként szárazon közli a lopási, rablási statisztikát és mert a törvény eligtételt szerzett, a társadalom csakhamar napsirendre tér, a helyett, hogy keresni, miképen lehetne a társadalmi rendes erkölcsi úton helyreállítani.

A folyót nem állíthatjuk meg folyásában, a rosszat csírájában kell elfojtani és csak úgy lehetséges, ha gyermekeink ártatlan, szép-ültlen lelkületét szebb és nemesebb eszmékkel és a mi fődolog, követésre méltóbb példákkal tápláljuk, mint a mi családok nagy része cselekszi s csak egy jól és celszerűen nevelt új nemzedék keltheti új szárnyra az erkölcszetelenség fertőjébe süllyedő nemes, tisztá izlést, becsületes fölfogást, felebaráti szeretetet, a vallási tisztéletet, a gazdasági egyensúly vezérszellemét: az önrészes szerény munkában meggedezett férfias akaratot. Ennek munkája részben az iskolára, de leginkább a családra vár.

Farsangi levél.

Tisztelt Nagysád!

Ugy vettem ki multkori leveléből, hogy Ön is, meg másik is alig várják a pajkos, sőt itt ott eszelős Karnevál herceg bevonulását, hogy így uralkodásának ideje alatt, mely az idén 52 napig tart, részese lehessen az ön boldogságban, melyet a házasságban megtalálhatni vének.

Ime, itt az idő, melyben a lakodalom megtarta-

sát nem csak a világi, de az egyházi törvény is megengedi. Rajta tehát, kedves olvasónóm, használják föl a kínálkozó alkalmat! Nekem pedig engedjek meg igen kérem, hogy néhány megjegyzést tehessen itt az Önök előtt jelenleg talán legkedvesebb témáról — a házasságról.

A házasságban is, a mely az emberi élet minden viszonyai között a legrealisabbak egyike, — megvan a művészi eszmény; sőt remekműnek is mondható az, ha magasatos fogalmának megfelel. Ha kérdeznék az igazi művészt, hogy művének gondolatát, eszméjét honnan nyerte? bizonyosan így felelnék nekünk: Magam is alig tudom, hogyan jött ez a gondolat lelkembe; bizonyos valami istenség sugalta azt nekem; egyszerre csak ott láttam azt és valami ösztönzött, mintegy kényszerített kivételre, végrehajtására.

És ha a két szerető lelket kérdeznék, mi indította őket arra, hogy az életre szóló kapcsolatra szívet s kezet nyújtsanak egymásnak? hasonló feleletet várhatnánk. Nem a szülők akaratára egyesítette őket: nem idegen kényszer láncolta őket egymáshoz; nem hideg számítás hozta össze őket; hanem Isten szava, melyet bensőjükben hallani látszóttak, — irányította akaratukat vezérelte lépteiket.

Ugyan ki is akarná meghatározni azt a pillanatot, melyben az égi szikra mellébe szállt, mely csakhamar a szeretet szent tűzvé vált? Ki tudna beszámolni azon érzelmek keletkezéséről, egymásutáni következtetéséről és ellenállhatlan növekvéséről, mely érzelmek az oltárnai és hivatalos személynél az ünnepélyes fogadalomban kifejezést nyernek?

Oly házasság, mely csak külső okok s befolyások következtében jönne létre, éppen oly értéktelen volna, mint az oly művészi alkotmány, melyre a művész csak idegen parancsra és akarata ellenére vállalkoznék.

Oly házasság, melynek díja a csabító fény, nem érdemlő jobb kritikát azon művészi alkotmánynál, mely minden inspiráció nélkül csak az anyagi nyereségért, fizetésért készítettet el.

A férfiak és nők azon magasatos, komoly, önkényt bekövetkezett elhatározásának, hogy önzetlenül, híven, életüket kölcsönösen egymásnak szentelik — látom én a házasság isteni institúcióját.

*

Hagyás hiba volna azonban, ha azt hinné valaki, miszerint, ha házasságkötésre határozta magát, ezzel már azután a dolog legfontosabb részén túl is esett.

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCÁJA.

A rómaiak.

(A rómaiak története. A Nagy Képes Világtörténet III. kötete. Írta: dr. Geréb József. Ára bekötve 8 frt.)

Soha sajátosabb race nem élt a világon a rómaiánál. Nép, melynek lakhelyét körülözi a tenger, s mely mégis szárazföldi életet él, ősi lakosságát idegen hajósok latogatják a partokon, s az egész félsziget mégis egy földművelő város törvényeinek hódol. Maga csak későn, teljes belső kifejlődése után merészkedik tengerre, de akkor meghódítja az egész világot. Megnyobbitja a történelem színterét: Spanyolországot, Galliát, Britanniát hódítja hozzá, s az Alpességig és Dunáig viszi határait, később azon túl is. Lassanként a Földközi tenger minden partja az övé lesz, s az egész világon szétömli Róma nyelve és hatalma.

S a hová ez a nyelv és ez a hatalom eljutott ott volt a római szellem.

Soha nép oly erősen magába nem olvasztott idegen nemzeteket, mint Róma. Mindent amit meghódított, birodalmának része lón. Volt görög világ —

mondja Lavisse, — de nem volt görög birodalom; ellenben volt római világ s római birodalom is.

Lavisse, az óvatos és szellemes francia, mindjárt hozzá is teszi: hogy kétséges azonban, vajjon jó volt-e mindenben hatása?

Annyi bizonyos, hogy egészen kiélt a meghódított népek nemzeti egységét, meggyilkolta sajátos szellemeket, s midőn a császárság megszűnt, a meghódított népek felszabadultak sem bírtak nemzetekké alakulni. Az olasz, a gall, a spanyol csak a barbarok beolvadása után tettek szert új, nemzetalkotó energiára. A meghódított országok mindenesetre gyorsabban fejlődtek Róma uralma alatt, mint fejlődtek volna magokban. De nem hiába tünik fel, hogy a meg nem hódított s hosszasan el nem foglalt országoknak ma kiválóbb szerepük van a világban, s több reményük a jövőben. Miért? Talán mert eddig kevesebbet éltek, s így hosszabb jövőre van joguk? Vagy mert amazok nemzetrontó tulajdonságokat örökölték Rómától? Örök titok. A világtörténet egyszer folyt le, s más módjával próbát tenni nem lehet. A találgatás pedig nem tudomány. Az bizonyos, hogy egy nép sem haladt oly következetes logikai úton végig kifejlődése és elpusztulása felé, mint Róma.

Caesar útja a császársághoz az egész császárságnak előképe.

Önzéset és hatalomvágyát nehéz-kórjával együtt örökölték Caesar-utódjai. A hatalmi és politikai dolgokban oly éles elméjük voltak, mint egyetlen ókori nép sem: oly nagy és oly maradóan birodalmat egy sem alkotott. A népróbuszat, a provinciák, az imperatorvalóság, mint a legnagyobb politikai fogások közül valóak.

A művészetet nem sok eredeti feltalalással vitte előre a római nép. De mégis töle származik a kupola-fedés és a boltozat. Az építő és szobrászművészetben műkinéseinek javarészt a kiastott és Rómába szállított görög műemlékek, vagy azok drága másolatai teszik. Költői közül Virgilius Homeros tanítványja, Plautus sem éri utol a görögöket, csak Horatius bajol és emel eredeti erővel. Ugyilatszok, ilyeshez kevés volt bennök a hajlékonyság és a kepelet. De a hol az igazság alapjára állhattak, a régi vagy a mai igazság gyakorlatiasabb szelleme érintette őket; a történelemben és a politikai beszédekben, ott két paratlan mester áll elő: Tacitus és Cicero.

E sajátos népről, melynek kivált jogi intézményei hatottak napjainkig, most díszes és jeles új könyv jelent meg. A könyv a Nagy Képes Világtörténet III. kötete. Szerzője Geréb József. Pontos, logikus munka, jó írói tulajdonságokkal. Illusztrációi is gyönyörűek. Nincsen a római-kori művészetnek egyetlen fontosabb

A feladatok, melyeket e lépésével magára vállal nem oly könnyen teljesíthetők és legnagyobb részük szilárd akaratot s erős kart, éles, biztos szemet s fárdatlan kitartást követelnek.

A feleségek hivatása és kötelessége ellátni a gazdaságot, vezetni a háztartást, a cselédség felügyelnie, mindert feyelemben s rendben tartani, a szerzeményt takarékosan felhasználni és okosan szaporítani.

Ha ezen fardalimakat elhanyagolja, ezen kötelességeket elmulasztja: a ház zavarba jön, a becses háztartás megbomlott és csak chaotikus romok maradnak belőle.

Kis kellemetlenségek és a jó kedv elmuló megzavarása nélkül a dolog úgy se megy.

*

A házasság boldogságához okvetlenül megkivánthatik az azt fenntartó erők egyenmértéke, mert ezek az erkölcsi erők, ezek egyenmértékén nyugszik a boldogság. Okvetlenül szükséges, hogy a férj s a feleség helyes erkölcsi arányban álljanak egymáshoz. A férj ne nyomja le a nő akaratát lényegtelenséggel; de viszont a nő se törekedjék jellegben felülmúlni férjét. A közös életnek terhei úgy lesnek felosztva, hogy mindegyik azon részt viselje, melyre erői képesek; úgy azonban, hogy mindig az egyik együtt viszi a másiknak terhét is. Önkény s macakasság ne zavarják meg ahangok által a közös világnézet összhangját.

Működjék mindegyik saját hatáskörében; elhanyagolt gáncsolással ne keserítsék, közönyt ne sértsék egymást.

Az elvek szigorja igen jól egyeztethető össze a kivételükben való gyöngédséggel.

Azon férfi, ki a főzéshez jobban ért, mint a nő, és azon nő, aki a politika s irodalom iránt jobban érdeklődik, mint a férje, — jobban tették volna, ha a házasság közös igájának viselésére nem vállalkoznak. Mindegyik ott legyen található, a hova tartozik; az ügyek élén a férfi, oldalán a nő, ne feküdjék a férfi az uralomvágyó nő lábainál, sem a nő ne heverjen porban a kényúr előtt.

*

Ha a házasságok házi batorzatukat, ruháikat, életmódjukat csak a divat tekintetbevételevel alakítják, ha kölcsönös magaviseletüket, társadalmi kötelességeiket csak a szomszédok utánzására alapítják: előbb-utóbb bizonyosan céjokat elhívázza, tévútra kerülnek, saját s családjuk romlására és — a gonosz, kárörvendő világ gúnnyára.

Igaz ugyan, hogy a házasságban is nagy szerepet játszik az a kérdés: mi hiányzik még, mire van még szükségem? De csak a folytonos erkölcsi nemesülés magasabb értelmében.

Mire van még szükségem, hogy ferjem szeretettel teljesen megnyerhessem? hogy bizalmára egészen méltó legyek? hogy érzékenykedéseimőt szabaduljak, hogy másnak gyöngéit elnézzem s türelmmel elviselhessem? hogy esetleges ostobaságaimat legyőzhessem?

Valóban csodálásra méltó dolog, mely roppant hatalmat nyerhet e tekintetben, egyik házastárs a másik fölött. Egy gyöngéd szó elegendő arra, hogy a fenyegető egyenetlenségeit elűzze, egy jóságos tekintet

alkotása sem, melynek hű mását meg nem találhatunk a kötetben. Semmi phantasia nem szentségteleníti meg itt a történeti emlékeket; autentikus, és szépen reprodukált képeket látunk oly nagy számban, hogy a könyv valóban egész művelődéstörténeti és művészeti képeskönyv, melyben a legszebb emlékek panorámáját nézhetjük végig rövid idő alatt. S nem csak az ábrázolt emlékek — ábrázolások és elrendezések is művésziak. Szükséges könyv, mely kellő időben jelenik meg. Tóth Béla panaszt emel, mert a közönség most is német könyveket vásárol, olyasmiben is, a minek jóval párját lelhetni a magyarban. Nos, ez a könyv ebben is az ő kívánsága szerint való. Ifyfaajtú könyv igazán nem volt eddig magyarban, a németekhez kellett fordulni. Most itt van, magyarul, olyan jól, olyan alaposan írva, hogy a német munkák sem különbek.

Ez a könyv igazán szükséges, mert csak ejiött már valahára az ideje, hogy az ezeréves magyar nemzetet is megláthassuk a világ életében a többi népek közt; s mikor volna az ily könyv megjelenésére jobb idő, mint az az ezeréves és új század küszöbén?

A nagy vállalat létesítésére a Franklin-Társulat és a Révai Testvérek Irod. intézet egyesültek.

A könyv méltó párja a nagy vállalat eddigi kötetének, s az olvasó éppen annyit élvezhet és tanulást talál benne, mint azokban. Jobb ajánlólevelet könyv mellett nem írhatunk.

elegendő arra, hogy a másikat megővja valami oktalanságtól.

*

Talán sehol sincsen nagyobb szükség a lemondásra s önmegtadadásra, mint a házas életben.

Bizonyos föltelekek mellett itt mindent oda kell adnunk: fiatalág, szépség, vagyon, rang, szabadság, barátságot, — hogy így a legbecesebb jót, a legnagyobb kincset, t. i. a *szívök egyetértését* megmenthessük. Oly férfi, kinek nincsen elegendő erkölcsi ereje, hogy hajlamait korlátozza, azokor lemondjon, hogy tarsas szükségleteit kevesbítse, hogy a polgári háztartás szerény viszonyaihoz alkalmazkodjék; s viszont oly nő, kiben nincsen elegendő önmegtadadás, hogy férjének kedvéért nélkülözni tudjon, vágyairól lemondjon, a mostoha idők nyomása alatt lelkeinek egyensúlyát megőrizze: — oly nő, mondom, nem való a házassélet megőrzésére.

Erkölszi tekintetben nincsen nyomorultabb a szerencsétlen, békétlen, szétbomlott házasságnál, siralmas sors az, valóságos pokol a földön!

De viszont, nincsen magasabb egy házasságszükség, mely Isten áldása mellett, szabad hajlam után jött létre; az erők egyenmértékéből nyeri minden napi táplálékát; közös tapasztalatok által örmében és bapán mindinkább erősödik; a tökéletesedés céjait mindig szemé előtt tartja; önmegtadadás s lemondás által igazolatik.

Ez azután felséges, irigylésre méltó isteni ajándék; ez menyország — a földön! —

Cselkó József.

Lapszemle.

A helybeli tót nemzetiégi politikai lap; a »Národné Noviny«, most bőven táplálkozik az 1898. évi június hó 24-én egy töróc-szl.-mártoni polgárok által Pietor Ambrus elített lapszerkesztő hazatérése alkalmából rendezett ünnepes peréből s annak körülményeiből, melyet f. hó 5-én tárgyalat végelesen a Besztercebányai kir. törvénytörvények, Az 3. 4. 5. 6. számú kimértően reprodukálják a peres ügy menetét, természetesen több szubjektivitással, mint a mennyi a helyzet megvilágítása igazságosan megkiván. A kérdések és feleletek gyorsírási után vannak az olvasó közönség számára megörökítve s gondos következtetéssel tele spekelve támogató magyarzatokkal.

Objective megtudjuk, hogy az egész demonstráció tulajdonképen csak oly nyilvános fellépése volt a túlzónak, a milyen hasonlót többit is van alkalmazni itt-ott megfigyelni; a denunciáció is téves névfeljelentésben kezdődött és ha a nemzetiégi tót pártnak nem eltökélt szándéka *szervezésével imponálni* a tömegnek, módjában állt volna egyszerűen kibújni a nagyhangon kikialtott üldözés alól. De az ilyen tökét elejteni banalis tévedés lett volna s a jó atyafiak siettek névleg jelentkezni, hogy kejes öntudattal kiűrhessék a szarnok sanyargatás keserúségeinek poharát.

Hiba próbál lamentálni a N. N., hogy úgy meg úgy: az elvakult magyar szovinizmus az u. n. hazafisi politikai gyűlölet lovalta és kényszerítette bele a törvénytörvényeket ezen *igazságtalan* eljárásba; tisztán kilátzik az igaztó renomisták és stréberek lólába a martyrköpenyeg alól!

Egészben véve nagyon meg vannak elégedve a martyrok a törvénytörvények által tanúított igazságos ügykezeléssel, csak persze *drakói idéletét* rosszalják. De felér nekik a szenedvés előre vetett árnyával az az örömdetes tapasztalat — írja a N. N. — hogy Zolyom és Besztercebánya vidékéről tömötelen ügybarát tanúsította irántuk a szimpatiaját s meggyőzte őket eklantsúl arról, hogy törekvéseik elihentett magva ilyen rejttet s megmagyarosítottoknak hitt helyeken is szépen vegetál.

A Rák-zsalloda bankettjén elhangzott *szólók*-ról és a tót Moysesz püspök korabeli dalokról elragadtatással referál a Národné Noviny, valamint arról a fellekesült tót szellemről is, melyet a vádiottak Beszterceón léte s viselkedésé ügy közhelyeken, valamint a tárgyalás demonstratív ebesztet. A sárlukozó tót lap ebesztése aztán mégis csak oda konkludál, hogy ez a per és végső feloldása mégis csak tiszta nyeresége a propagált nemzetiégi ügynek!

A Národné Noviny 4-ik számának »Epiloge« c. vezércikké aztán elsőnyolodva nyomja a pécsetet a tüntető f. hó 5-iki perény, kimutató az egésznek mélyebb jelentőségét s erkölcsi horderejét.

E cikkben, melynek zárjelezett misodcime: »Küdelem a nemzetiességért, Themide előtt«, előbb meg van magyarázva bibliái alapon a »martyr« szó jelentősége. Hogy ez nem jelent vértantú, a hogy tészen

fordítják, hanem csak »tanít«, megvesztegethetetlen ügyéért halni kész tanú, a milyenek pl. a nemzetiégi mozgalmak szivós ügyvivői is.

Aztán folytatja:

»A mi tót nemzetiességünk és minden magasitos érdekei elt voltak zisbadva s zuunyadtak évszázadokon át, mert a szerencsétlen nép nem nevelt magának s lelki igazságának tanítka, noha nem volt szegény nagy langelmékben, tudósokban, politikai és nyilvános funkcionáriusokban. Csak midőn világra kezdtek jönni a tanúk, akkor tamadt fel halottaiból a tót igazság. Hollynak: »Még ének a tótok és élni fognak dicősséggel, békégyetlen szomszédjait mindig elnyomni akarják öket« c. szavai többit érnek, mint Béla, Matyás minden tudományos írka-firkája és minden latinizáló és európaizáló tót vidékeken elharapódzott irodalom. S ezután következtek oly tanúk, kik nem riadtak vissza Lipót kiraly kazamatáitól, sem az igazságtalnul itéző galgóczi és kőrncői itéző bíróságoktól, (48-ban Holuoy, Sulek, Svátik, Lingsfeld stb.).

Nem akarunk kis eseményeket összehasonlítani a nagyokkal és mozgalmasabb idöket a békésebbekkel, de Besztercebányan e hó első napjaiban olyan tanúsokodás esett a tót igazságról, s érvényesült oly hatalmas nemzetiégi öntudat és energia, ebben a 30 év óta elcsendesedett, megbénult és iskolák, hivatalok és sovinsta stréberek által terrorizált városban, mint régóta nem. Az általunk leírt per nem egyéb, mint riasztó kürtszó arról, hogy a tótok még ének és vannak férfias, becsületes tanúk, (érsd: vértanúk), kik soha sehol ki nem bújtak a bajból és mindig maguk után vontak egész sereg nemes epigont. Ne zavarjanak titeket egyes gyengeségek, ilyenekkel még az apostolok is bírtak. Ne alterálgj a tárgy kicsisége. Egy krajcos fagygyuertyától légegett egész Hamburg. Csekely rendőri szekatúra, mely üyetlen cinizmussal és könnyelműséggel volt keresztülvéve, hivatalat lealázó és vele visszaváló közér által szét lett ütve politikai monstre-perré . . . . Megismerteljük a tót közönséget hűségeen és alaposan a lesolyt per minden fázisával és körülményeivel, mert ez éiesen megvilágította a tót nemzetet, annak nyelvét és egész szellemi életének borzasztó helyzetét. Latjuk, hogy nagy elhatározás és ferfúság kell hozzá védekezni anyanyelvünkön s e miatt vagyunk leginkább kiteve minden szajhós nyers támadásainak. Mikor ütnek, nem engednek sárlunk. A mi Rözsa Sándor érdekében szabad volt; részvéttel kifejezti neki, az egy tót lapszerkesztővel szemben tilos! . . . Egy közigaztási tisztviselő, ki hivatalát tréfának, szeméyes sportnak nézi s hivatalos hatalmával úgy visszaél, mint magánvagyonával, olyan erőnalunk, mely ellen nincs felebebes, sem segítség. Ha nátlunk valamért felebbezel, az alispán fiókjában marad az appellata iteletnapig. Ha panaszkodol, kígyúnyolnak és nincs felettük ellenőrzés.

Velőig romlott ez a megyei közizgathatás, tiszta basáskodás és önkényes zsarnokoskodás ez a közönségen.

De mindzet csak mulékony, noha nagy bajnak nézük. Ez pillanatra sem képes megingatni minket, a tót nemzetiség küzdő férfait a becsületes harcban. Mi a szeretet langyával égünk a tót nemzet iránt és nem hagyjuk cserben soha! Hiszünk életképeségében, jövőjében és erős hittal varjuk a megváltást, miattal dolgozunk, buzdítunk és ha kell, börtönt is szenvedünk érte.

Szenvedhet, de ki nen veszhet

A tót család

A Národné Noviny 6-ik száma ismét agítáló vezércikké frissíti fel az ügyfelek álmos verét. Címe: »Nem rogyadozunk.« S világos célja megvilágtítani a nemzetiégi mozgalmat s buzdítani általános akcióra mindenkit.

»Nincs igazuk a hatalmadararnak — írja — noha a nyomor és gyengeség rengetege düledézik a tót nemzetre s noha a sárlászat hivatalos s szinkuravá emelkedett köztünk. Az ingyenlők és szorgalmas munkások egész serege assa sirjainkait. S mi magunk ügytelenek, merevek vagyuk, mintha férgecsiginket a görös akasztóvalna meg. Kevés visszhang és látható rokonszeny kíséri a küzdöket és szenedvésöket. Közönségünk halottkint türelmes. Kívánságai vannak, kész szemrehányásra és gáncsra, de gyönyörűsége cselekmény, szép művek visszhang nélkül fogadtatnak.

... Ha jól nézitek a magyarellenes századok hadi terveit, észreveszitek, hogy a fő hadi erő 30 év óta főleg a külsőleg szervezeten, gyöngé, legkevesébbé felvilágosuit és egyesült tótok ellen van irányva. Elleniték ennek széles oszlopban, agyulóvegekkel s mennének hajórajjal is, ha volna nekik.

A szerbeknek, a kik keserü, Knicsanin-fele emléketeké utítanak fel bennük, meghagyatuk iskoláikat, Matricájukat, nagy nevelési alapítványait s egyházukat csak nem adják meg az egyenjóságát. De tölünk el-

vették a Maticát, iskolakár, tökéket, műemumot, könyveket és kikergettek a hazából lementalak tanulóit és sok tized tanárt s az ev. egyházat lementalak a politikai és szolgabírói önkény istálló szolgálojává. Nem vették el a kulturális intézeteket és iskolákat sem a szászoktól sem a románoktól. Ott hivatalok viselnek tisztas haza fiait, nálunk a legnyomorúságosabb irnokságot, vagy legszegényesebb kaplanságot is sovínistákkal töltik be. Oly vendéglős náunk, a ki tót étappal szolgál, a hazafiás bosszú tárgyává valik. Nem tudom, mi lenne a többi testvér-nemzetiséggel, ha osztozkodnának a tótok sorsában, S úgy ezzel is meg van akasztva az előrejutás. De, hogy államközigazgatási bírósági, pénzügyi rendőri, feladói, kémi stb. erőszak nyomása alatt el nem veszítettük a talajt lábunk alatt, ez a nem hanyatlás, szívós erő és jobb jövő biztos jeleje. Csak magunkról gondoskodjunk. Ki kell elejtenni a gazdaság és győngösgyökolyat, nem üzni, csak a magunk erejében és dolgozni, jelentkezni. Hisz solidárisok vagyunk a szenvedésben! Mi nekem, hoinap nekéd. Csak több mozgalom, több tevékenység és nem kell csüggedni!

Szinészet Turóc-Szt.-Mártonban.

A vándor műza egész váratlanul köszöntött be városunkba. Sokszor esáladott közönségünk már nem is bizott Bárdi Károly színigazgató bejelentő hirdetésében s ez az oka, hogy minden ezt értő mozzanatot tartózkodva fogadott. Am a műzrekkel megáldott pártolók egy zöme meg nem állhatta, hogy bérletjeggyel lehőtvé ne tegye a 12 előadást. Kockázat ez mindenképen. Ez ember zsákban vesz maestká, ha a nemzeti Thalia egy főpapjának bizalmat szavaz, úgy ismeretlenül. Bárdi áll ezt az előlegezett bizalmat kérdelmehi.

Az előkészítettek kissé hosszúra nyúltak. Nem akadt a nemzeti színésznek sem halféka, sem erkölcsi támasz téka; nagyon reális lett az újszázadbeli publikum. Végre a Steiner-féle trembe szorult a vándor műza. Ez a hely székségtől ó gyuan, de úgy néz ki benne irodalmunk egy-egy szellemes tornékének előadása, mint a koldusruhában bujkáló királyleány.

De azért csak jöjjetek, imádjuk benneteket is a nemzeti génius hibájus mesemondó alkotáisai. Néha az irodalmi remekmű pusztá elolvására is éragadni képes, biztos tehát, hogy élő szóban reprodukálva a cselekvés s megszemlélőttve a tárgy, szórakoztatni fog. S Bárdiék nem a legutolsók, a kik a műzés átlagos követelményeit kielégíteni képesek.

A társulat f. hó 16-án mutatkozott be a „Gyurkovics lányok” Herceg Ferenc nagysikerű bohókás életképével. A társulat majdnem minden numeráló tagjának akadt szerepe benne s megnyugvással konstátáljuk, hogy meglehetősen élvezetes esteje volt a nagyszámban egybegyűlt színházi közönségnek. Igaz, hogy ez a férjvadász desentri-leányok históriája oly patingó szellemességgel s anny modern humorral van kicirkalva, hogy maga a sűg is el tud rajta mulatni, és ha mégis élveztik az előadást, azt a szereplők föltűlen érdemelték mellé felvonnunk. Szabóné Róza (özv. Gyurkovicsné) az élölmes és elszánt mamák kőrmönfont példánya volt, ki egészen beelőtte magát szerepébe. Katalin, Sári, Ella és Mici a négy férjhez menő Gyurkovics leány is öszvázadon alakított s Kóháry Mari, T. Kárpáthi Róza, P. Till Irma s B. Csányi Jusztí méltók voltak szerepeikhez. Észrevettük különben már ekkor, hogy B. Csányi Jusztí a társulat primadonája, mert anny fűrgesűt és temperamentumos harmóniát más nem is képes befektetni a játékába, mint a társulat dalos madara.

A férfiak közt régi ismerőstínkel találkoztunk, Harkay Feri személyesítőjében: Török Dezsőben, ki kifogástalan tanúltsággal beszélt s biztos fellépésével, fess külsejével a közönség rokonszenvét keltette fel. Egészen jók voltak Pintér István (az ezredes szerepében), Marosi Géza mint Sándorly és a kisbél szerepében Bogóy Zs. (Radányi Gida) és Völgyi József (Jankó béres).

F. hó 17-én láttuk Bokor József pályanyertes népszínművét a „Telon”-t. Ez a darab már egy kis rektézódott a színtársulatnak. Először kevesebben nézték, másodsor az előtte való nap dazudává vált diésűsege, mintha léket kapott volna, szelett. Száz arany jutalmért jobb darabot is meg lehetne írni, de hire nagy lett s színészeink igyekeztek azt becsületesen eljátszani egy szűrnyen lehangozt, rossz zongora segítségével. A népszínművek depis humoru nagyon ritka e darabban, noha nem hiányzik a konvencionális kellék belőle. Vén sűnyi öreg parasztja, nevétsége vénéleánya, menyecske hütlenségben utazó falusi nő zsunája stb. A tárgya egy fiatal féltékenyű tett férj kibékítése és egy új pár összehozása. A férjett, Vasas Józsi, Kiss S. adta igen jó karakterisztikummal, felesége a csinos dalárűtt többszöri megtapsolt Katalin, B. Csányi Jusztí volt, ki a kardos

menyeseké tempóját közmegelegetésre vitte. Felült esábitója Pintér István (Marci) volt, ki diskrét hangon elűdölt egy-két dalt, de annál tiszesebben alakította szerepét. Török, Katalin bájytáj Miklóst adta ismét azzal a precizitással, mely őt jellemzi. Szerelmese Kóháry Mari volt, mint özv. Bogárnéknak (Szabóné) leánya: Anna. Nagyon kedves naivulsi libát utánzó lügessen. Daloli is, de erre nincs disponálva. Völgyi József a sűnyi Tapsi bácsit adta s a többiek is igyekeztek a siker nyelbűtésén, de töböt nem adhattak, mint a menyit a szerző teremtett.

18-ikán telt ház előtt színr került a „Három pár cipő”. A közönség a játékosok előadásával meg volt elégedve s tapsokkal jutalmazta iparkodásukat. 19-én a „Nőszabó” adattól elő, s a jelenlvet nem nagyszámű közönség jól élvezte ezt a 3 felvonásos francia vígjátékot. Az eddigiekből itélve mondanánk, hogy a színtársulat a pártolásra érdemes, s hisszük, hogy a hátralevő előadásokat is tömeges látogatásával honorálja közönségünk.

HIREINK.

— **Közgyűlés.** A turóci olvasó-egylet és társaskör f. hó 14-én tartotta évi rendes közgyűlést. A pénztárságoló bizottság jelentése szerint az egylet a f. évben 1100 frt tiszta vagyonnal rendelkezik; akönyvtárságoló bizottság szerint az egylet jelentékenyűl meg van károsítva azáltal, hogy a kiveti könyvek nem részettesítettek a kellő kiemelésben, másrészt a könyvek egy része a hosszú időig tartó használat folyamán veszendőbe mennek. E jelentés s a könyvtárságoló bizottság indítványára folytán határozódott, hogy általános bizottság küldetik ki, a mely a könyvtárost munkájában támogatni s a beszerzésre ajánló műveket a választmányának időnkint előterjeszteni fogja. E bizottság tagjává Dávid Ferenc, Fehér János és Zakkay Aláír tagok választáltak meg. Ezután a tisztújítások ejtettek meg. Elűk lett Beniczky Kálmán alsipán, elűkő Ujhelyi Attila fűszolgaibíró, jegyzők Révay Miklós és Trombauer Árpád, ügyész dr. Lax Adolf, házanyag Hoffmann Ede, pénztáros Chlikán Miklós, könyvtáros Rakassányi József. Választmányi tagok: ifj. Jush György főispán, Barcz Gyula kir. tanfelügyelő, dr. Beniczky Ákos t. b főjegyző, Boldis Ignác felső keresk. isk. igazgató, Csereti Emil r. kath. plebános, Dávid Ferenc nyug. kir. alj. bírő, Fekete Miklós királyi táblai bíró, Fehér János felső kereskedelmi iskolai tanár, dr. Haas Jakob főorvos, Jánth János kir. erdőfelügyelő, Ruttkay Sándor szolgabíró és ifjabb Bulyovszky Simon megyei penztáros. — A választások megújítása után Beniczky Kálmán alsipán megkösözöve a beléje s tisztviselő társaiába helyezett bizalmat, röviden esetelive ama hazafiás misziót, mely az egylete harul Majd indítványozta, hogy a választmányi tagja megválasztott főispán úr ő méltóságát egy küldöttség értesítse a választást s kerje fel annak elfogadására. E bizottság tagjait felkérte: Csereti Emil es-poreplebános elűklete mellett: Dávid Ferenc, dr. Lax Adolf, Fehér János és dr. Beniczky Ákos tago: — A bizottság f. hó 15-én e. tiszteletű főispán úr ő méltóságánál, a ki kösözönte nyilvánította mellett fogadta el megválasztásat s az egylet jövő fejlődésére és felvirágzóztatására nézve vázolta tészetét, a mely nézet a bizottság felhőgatásával is megegyezvén, ő méltóságának kösözöntét fejtezte ki kiváló érdeklődésért. Mindazek után biztosra vesszük, hogy egy kecsgetű jövű kizsábott lépté az a turóc kaszinó, mely a miként Beniczky Kálmán elűk is jelezte, nem csupán egyszerű kaszinó, hanem a turóci magyarságúktól kulturális gépontja is. — E felhőgatásba helyezett bizalommal, a kaszinó tagok készek minden kitelhető erejükkel s anyagi áldozatukat az egylet javára felajánlani.

— **Fekete Miklósú úrnő ő nagysága, a turócmegyei jótékony nőgyűlet** az évi rendes közgyűlést február hó 4-én tartja a vármegyeház dísztermében

— **Kérem.** A turóci olvasó-egylet s társaskör könyvtárosa lapunk útján kerji fel azon tagokat, a kiknél régebb idő óta vannak a könyvtárból kivetti könyvek, hogy azokat minél előbb beszolgáltatni szíveskedjenek.

— **Hittközségi választások.** A helybeli izz hitközségben e hó 14-én ejtettek meg a hittközségi választások Dr. Politzer Bernát úr. községkerületi elűk elűklete alatt. Megválasztottak: hittközségi elűknek Dr. Haas Jakob; iskolazási elűknek: Dr. Strauss Adolf; Chwera Kadisa (sz. egylet) elűknek: Parl Zsigmond; templomi előjárónak: Holländer Samuel, penztárosnak: Fischer Armin. A képviselő testületbe választottak: Graber Jakob, Löwy Mor, Dr. Strauss Mór, Nathan Henrik, Wagner Lipót, Herz Ignác, Grossmann Joz-ef, Grossmann Manó, Böschan Ignác, Hoffmann Eda, Waldmann Miksa, Glück Jakob, Berger Jakob, Laufer Jakob, Lang Pinkuz.

— **Végzetes vizgátlanság.** Valóban gondatlan vizgátlanság folytán egy hü életet vesztette. Ugyanis Lutter Marton uradalmi erdővéd, mint rendszeren az erdőbe készűlvén, magával vitt egy paraszt fűt is, ki előtte haladt az úton. Egyszerre Lutter megbőtölött és leesett, miatt töltött puskaja esűlűtván, a golyó az éppen előtte haladó hü hátába fűdűlván, az halva terűlt el. — A vizgálatot már megindították.

— **Sorsjáték.** A kőrmőcbányai korcsolya-egyletnek az egészségg apólasát és a testi erő gyarapítását célzó intézményei a pénzügyminisztérium által méltányoltatván, megengedetteti, hogy a létesítet berendezések következésképen anyagi zavarokkal küzdő egylet pénzirtára javára f. évi február hó 17-én tárgysorsjátékot rendezzen. — Tudomásunk szerint ezen egylet fontos társadalmi s hazafiás misziót is teljesíti s így minden tekintetben érdemes a szélesebb körű támogatásra. Is ezen e célból meglelt ajánlunk helybeli közönségünk s kerékpárosaink beces figyelmebe a megyei Kerékpárosok Egyesület elsősségéhez elárűstás végett küldött sorsjegyeket. Egy sorsjegyet áro 40 fillér; kapható Fehér János ügyvívő al-elűknél, Hudák Endre penztárosnál és Braun Soma sporttársnál.

— **A kőrmőcbányai polgári és iparegyesület** f. évi január 27-én a »Szarvas« szálló nagy dísztermében zártkörű táncestetűt rendez.

— **Öngyilkosság.** Miloh Dávid nevű fiatal ember, a ki körülbelűl egy hóval ezelőt Ruttkán öngyilkossági szándékból a vonat kerekéi alá dobta magát, de a halál tarkóból véletlenül kiszabadult s a ki az akkor kapott sérűlűse folytán a megyei kórűházban gyógykezeltetűt, — f. hó 14-én a kórűház félre eső helyiségében magát felakasztotta. Öngyilkossági szándéka ezuttal sikerűlt. Hogy mi hajotta a szerencsetlent a halfalba, — ismeretlen.

— **Elűtellenített község.** Lőcsai tudósítók írja: Szepesmegyébűl, főleg pdig a Popradvígygyből a munkás és iparosnép ismétlőn mődon vándorol ki Amerikába: Alig mulik el egy nap, hogy tíz-husz ember ki nem vándorolna, úgy hogy több községben 20—30 lakóház üres áll s ha ez így fog tovább tartani, akkor rövid idő alatt a községk esőntelenűsűle beallhat, míg azoknak szántóföldjei parlagon maradnak. Az Amerikába való kivándorlás okait: a kedvezőtlen talaj- és éghajlati viszonyok, a narbatenyűszűst magnehezűle s a legelő korlűtözása miatt, a fűbiztosítási kűteltség az újítások föltétele, az alkoholizmus korlűtázása és a hiányoktól való irtózást és egyéb más nyomászt körülűmenyek.

— **Dobra kerűlűtűdőtűlep.** Lőcsai levelezők írja: A Gőlnicvígygyben fekvő Thurzófűred nyaraló és fűrdőtűlep, mely egy részűntárságű tulajdonosát képezi, egy eddig nem tűrűszlett adósság miatt már huzamosabb idő óta anyagi zavarokkal küzd. A legközelebb egybshivandó rendkivűli kögyűléss mir meg fogja választani a felszámoló-bizottságot, mely azután a fűrdőtűlep elárűvezésére iránt fog intézkedni. A részűntársaság újabb részűnvényk kibocsájtása által akart a szorult hűlyzetűn segíteni, de ebbeli kísérlete sikertelen maradt.

— **Az árű-forgalmi statisztikai nyilatkozatok megváltoztatása.** Az árűforgalmi adatszolgálatást újonnan szabályozó 86/42/1899 számű kereskedelmiügyi m. kir. miniszteri rendelet értelmében 1900. évi január hó 1-től kezdű a külföldről érkezett és oda fűldötűt árűk statisztikai bevallásához új árűnyilatkozati nyomtatványokat kell használni. Ennek folytán az eddig használatban volt régi 10 filléres árűnyilatkozati őrűlapok fenti naptól kezdű a közfőrzalomból kivonatnak. A felek bírtokában lévű és 1900 január hó 1-ével érvénytelennű vát, eme pénztűrtűkű árűnyilatkozati-őrűlapokat a kassa-oderkerűt vasútt annak úlyzében levű k. e. vasutak minden gyorst és teher-árű penztára legkűsűbűben 1900 évi január hó 31-éig darabonként 10 fillér értékűben készpénzen visszaválta. 1900. január hó 31-ike után a szóban levű árűnyilatkozati őrűlapok többé semmi körűlmények köztűt be nem váltatnak.

— **A bakavű használatánál** mindig ajánlatos egy jobb fajt választani, a melynek zamatai erősebb, és ezáltal használatban sem drágább és mégis sokkal jobb fűt. Az árűkűlőmbűzet, egy csekélyebb és finomabb faj közt, különben is messze tűt behozható, hogy ha a bakavűt fűrelezésben Kathreiner malatákavűjával keverjük. Ez az általánosan kedvelt kávékeverék zamatajban kitűnűt és az egészségre is kiválóan előnyűs Kathreiner Kneipp malata-kavűjára a forró őv alatt a kavű mőűlűbűt készített kivatant által a bakavű illatűt nyűrű s ezáltal föltűlmutataltan módon egyesítűt annak keszűmökötűt és kedvelt izzingertűt a belföldi malata készűmenyűt előnyűvel. Kathreiner malata-kavűjét sohasem szabad nyitva árustítani, hanem csak is a Kathreiner esőmagokban árustított a valódi s azért mindenűt csak ezt kerűjűt és fogadjuk el.

— **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű hűzi szerű lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készűletben van. Hatfajánál, csip-fájdalom, fejfájásnál, közsűvűnyűt, csűznal stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörűsölések mindig hajjalomcsűllapítò hatásúknak bizonyultak, sőt járványkórűnál minű: a kolera, hűnyűthasfűlyűt, az általános Pain-Expellerrel való bedörűsölésű mindig igen hasznosnak bizonyult. E kitűnű haziszűr jó erűd-

ménnyel használatott bedörzsölésként az influenza ellen is 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban késztetve van, hanem bevasárlás alkalmával mindig határozottan: mint Richter féle Horgony-Pain-Expeller vagy Richter-féle »Horgony-Liniment» kérésre és »Horgony» adójegyre kérünk figyelni.

Egy jó összetételű, neutrális szappanok használata szoros összefüggésben áll egészségünkkel, mert számos fertőző betegséggel és bójárlóitól óv meg minket. Különb. fontossággal bír ez az anyákra, kik gyermekeik egészségét szívtűnő hordják! Ne mulsassa el tehát senki se a Gazdik-féle pipere csappant használni, mert ez által legfőbb kincsét, az egészséget sok bajtól óvja meg. Hölgyeknek ajánlatos még az ártalmatlan összetételű Gazdik-féle budapesti hölgygypor használata is. Kaphatók az ország legtöbb városában. Turóc-Szt.-Mártonban Moskózi Ferencné üzletében. Egy darab szappan ára 60 fillér, tuzetjia 6 korona. Budapesti hölgygypor felér, róza és erém színekben kapható: kisebb doboz 1 korona, nagyobb doboz 2 korona. A készítmények kémfűvizsgálatai gyógyszerész szaklaboratóriumában állandó felügyelet mellett készülnek.

Nyilttér.

Az e rovathoz foglaltakért nem vállal felelőséget a szerk

Nyilatkozat.

Kontsek György uraságának, a „Felvidéki Híradó” f. hó 14-iki számában közzétett mulatságos és olvasásra ingerlő nyilatkozata, annyit elért, hogy rögtönözve hajlandóságot értek neki felelni, annak dacára, hogy nem tart engem arra érdemesnek.

De mielőtt én tartanám őt érdemesnek erre, egy morális példabeszédet akarok neki citálni.

„A ki téged követ, te őt kenyérrel;“ persze ez már azért is — aplikálható Kontsek uraságára, mert neki a kő, nekem pedig a kenyér való kezembe.

Én tehát rövidebben fogom szerény nyilatkozatomat közzé tenni, hogy ne utassam a t. olvasót, de gorombáskodni szinte nem a szándékomban, mert ezt a szerepet Kontsek urasága jobban érti, a ki ősi jogánál fogva erre hivatva van és azért sem volna tanácsos a gorombaság rám nézve, hogy ő valamiképp a bírósághoz ne terelje az ügyet, — amint azzal nyilatkozatában fenyegetődik — mert a bíróságnál oda lyukadna ki a dolog: hogy ő azzal védekezze, — amint már tette is, — hogy azt neki rossz néven venni nem lehet, mert mindég kocsiskot közt van.

Hogy ismer engem a vármegye közönsége!? Ezt hozza fel Kontsek urasága nyilatkozatában. Mit felelek erre? Azt, hogy nem ismer sehogy se. Mért? Mert nem volt még ideje. De Kontsek uraságát, ő azt ismerik, mint köteledésben és becsületben megörögedett exemplárisát az emberiségnek.

Szavaim hitelesítésére, Kontsek uraságát, legyen meggyőződve nem fogom felkérni.

A nagyvási hóbotort illetőleg: ebben mindenki szenved, ki kisebb, ki nagyobb mértékben, — még fiatal. Kontsek úr, szinte nagyobb mértékben foglalkozott és foglalkozik ezzel az ő kedvenc mulatságával; mert amint hallottam, gyémánt ifúságának egyik évében az angol lofutásatörök hallott harangozni, persze akkor aztán volt elég lóhátról Moskócban, a miót szinte feldicséreltek voltak szűkségeik, mint a »rég mult becsülettől». Egyben feldicséreltek, hogy oly nagylelkűen akar nekem beszélletet ajándékozni, úgy látszik, hogy ő is könnyen akarna hozzá jutni! . . .

Azt mondja Kontsek urasága, Hogy nekem jellemben kezet nem nyújthat. Erre a felelet csak az: „Bolong lyukból, bolond szél fúj.“ Én pedig abból, — hogyha nem nyújtaná más nekem a kezet, — azt következtetném, hogy az is olyan, mint Kontsek urasága. Ez a logika, s ez nem is keserítene engem.

Egyéb írást Kontsek uraságának a nyilatkozatát oly báncsalattal, hogy bátran azt mondtuk: hogy mikor a „Helikónon” számár régt köpültek, lett, Kontsek uraságából ír; pedig mulkói nyilatkozatomban tanácsolom neki az iskolát, erre ő hallgat. *Ezt tehát elaltatlam volna jól tanácsolni neki.*

Záborszky és Dávid urak nyilatkozatait azért tette közbe, hogy duplán hazudják, mert ilyet Moskócban nem mondtam. A földög, amint Kontsek urasága is elismer, hogy ő denuncziál a hatóságánál, olyan valamit fogván rám, a mivel a közfélk folyamatban levő peres ügyben a bírónak a kegyét elnyerlette. Ez vall az ő taktikájára és célmességre.

Nyilatkozatában azt írja, hogy nem tart érdemesnek, nekem felelni többé. Én részemről csak megtszultva értem magam, ha Kontsek urasága nem dicsér, mert a német azt mondja: „Es kann Eimen nichts schlechteres passiren, als von eimen „II.“ gelobt zu werden.“

Azt a fenyegetését várom, hogy beperel, úgy látszik, hogy ez már a valóságos hóbotnak az előjele, tehát Kontsek úr morálja szerint ő gorombáskodhatik mindenkinek, őt pedig, a sok mindenen megörögedett embert, a legnagyobb tisztelettel bálmulja az emberiség, mint a Chínaiak a Dalai lámát.

Hazudik a mikor rám fogja, hogy csendőrökkel kénytelen a hozám törvénnyel ellentétű elszegődött cselédet szolgálatába visszakísérni, mert elcsábítom és ebből csak annyi igaz, hogy ő hozzá csak karbatalom kényszere alatt megy a cseléd Ebben ő kipróbált megörögedett mester.

Egyebek közt azt enlíti nyilatkozatában, mily vitéz ember ő, én meg gyáva. Persze a magyarok története feljegyezte Kontsek uraságának a boszniai hadjárat három évi bakáskodásának vitézségét!?

Van szerencsem tehát a t. olvasói közönségnek bemutatni: Kontsek György ábrahámfalvi nagybirtokos urat, — ki ő! . . .

Ha a tisztelt olvasó közönség közt orvos urak is léteznek, ezt a megfigyelésre méltó egyént, becses pártfogásuk alá venni kérem.

Az előadottak után pedig a tisztelt olvasó közönségtől kérdem, hogy Kontsek uraságával jellemes ember kezét foghat-e!?? . . .

Kelt Törprónán, 1900. évi január hó 18-án.

Velits Dező

földbírtokos.

2. évf. szám 1900.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A „Magyarországi föld köznevelési társulat” megbízásából a Turóczentmártonban levő u. n. volt szláv matica épület átalakításával és az ugyanazon telken emelendő fölház építtel felépítésével kapcsolatos összes munkák végrehatásának biztosítása iránt Turóczentmártonban a var. negyeli szőlőház kistermban 1900-ik évi február hó 15-iki napjának délutáni 10 órájára zárt írásbeli versenyárgyalást hirdetek, melyre a vállalkozni kívánókat cenzel meghívom.

Versenyezni óhajtok a kijelölt időig 5 peccéttel lezárt ajánlatokat Turócvármegye alispánjához, mindazon által aláírott címre kötelesek benyújtani.

A biztosítás tárgyát képező munkák következők:

1. Bontási, föld, kőmunkák és elhelyező munkák	64919 kor. 32 flil.
2. Vasmunka	9232 „ 90 „
3. Kőfaragó munka	6380 „ 10 „
4. acsmunka	9635 „ 66 „
5. Bádógos munka	4035 „ 06 „
6. Cserépföldő munka	4145 „ 92 „
7. Szobrász munka	1480 „ 16 „
8. Asztalos, lakatos és mázoló munka	22205 „ 84 „
9. Úvegos munka	1962 „ 04 „
10. Padlózó munka	3139 „ 34 „
11. Szobafestő munka	1242 „ 00 „
12. Granitító, teraező és asztalozó munka	5385 „ 52 „
13. Kályhas munkák	3592 „ 00 „
Összesen	137355 „ 86 „

Ajánlat eskasik az összes munkákra tételre, azonban minden egyes munkának végösszege és az arra vonatkozó esetleges engedély külön-külön feltüntetendő.

Az ajánlatokban a költségvetési összegekre vonatkozó és számalokban kifejezett árengedmény számokkal és betűkkel kiírandó.

Távírativagy késon érkezett ajánlatok figyelemben nem vétetnek.

Az ajánlatok ivenként egy koronás bélyeggel láthatók el.

Ajánlattevők kötelesek a költségvetési összeg 5% át kitevő bantárpénzt készpénzben vagy elfogadható érték-papirokban Turócvármegye pénzfőnökkel letenni s az erre vonatkozó letéti nyugtát ajánlatukhoz csatolni.

Az ajánlatok letéti döntő bizottság tartarja megának a jogot az előtte legmegbízhatóbbnak vélt vállalkozók a munkát odaítélni, esetleg bolátása szerint az összes ajánlatokat meliözni s a munka biztosítása iránt bármely módon szabadon rendelkezni.

A versenynyertes vállalkozó köteles az összes építkezéseket 1900. évi október 1-ig minden részleteiben bevégezni s rendelkezésnek teljében használható és lakható állapotban átadni.

Versenynyertes vállalkozó a vonatkozó szerződés aláírásakor köteles bantárpénzt a vállalati összeg 10% ára kiegszíténi.

Az építésre vonatkozó tervek és költségvetések, valamint a szerződési minta és a szerződés kiegszítő mellékleteit képező általános és részletes feltételek a turóc-szent-mártoni m. kir. állanapítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Turóczentmártonban, 1900. évi jan. 15-ikén.

ifj. Justh György

Turócvármegye főispánja.

MAGYARORSZÁG KÜLÖNLEGESSÉGE

Dinnye Brandy

(Dinnye ital)

A lefnemesebb dinnye fajkokból párolva

Dinnye termelési és leparlási vállalat
VILÁGOS

Kapható:
Schwarz Kálmán főéárusítónál
Turóc-Szt.-Márton.

Mindén köllögöknek

a Kaiser-féle mell-czukorkák

a legmelegebben ajánlatnak. közjegyzőleg hiteliesítet bizonyítvány a legnagyobb mértékben tanusodik a mellet, hogy köllögés, rekedtség, katharrus és elnyálkásodás ellen felülmúthatatlan.

20 és 40 filléres csomagokban kapható:
GRABER MIKSA és FIA czégnél
Turóc-Szt. Márton.

324. sz. 1899.

Arveresi hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a znóvaraljai kir. járásbíróság 1899. évi V. 200/a számú végzése következtében Dr. Vanovics Janos ügyvéd által képviselt a Tatra bank részvénrtársaság javára Csepeshányi Zsuzsanna és tsa ellen 12402 kor. s jár erejéig fog utósított kielégítési végrehajtás utjan lefogialt és 736 koronára becsült 1—13 t. alatt 32 db fényoszálfa, 42 kereszt kiöcséleljen gabona, széna, takarmány, gazd. felszerelés, 216 és külfönféle szobatargyakból álló ingóságok nyilvános arveresen eladatanak.

Mely árverésnek a znóvaraljai kir. járásbíróság 899. V. 200—2 sz. végzése folytán 12402 kor. (tökekövetelés, ennek 1899. évi június hó 5 naplatól járó 6% kama)ai és eddig összesen 329 kor. 48 fl. bíróilag mar megállapított költségek erejéig a hely színén Stubbyfürdőben leendő eszközlésére 1900. évi január hó 30-iki napjának délellőti 10 óra határidőül kitzetnek, és ahoz a venni akarók azzal meghivatnak, hogy az érintelt ingóságok készfízetés mellet a legtöbbet ígérőnek el fognak adatni.

Znövaraljan, 1900. évi jan. hó 10-én.

Szibner,
kir. bíróisági végrehajtó.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment, Capsic comp.

Ezen hírneves háziser ellenállt az idó megpróbalásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító beörzölésként alkalmaztatuk kösbényesen, csúznál, takszaggatásnál és meghűlésnél m adom minden gyógyszeriarban készlemben van; fraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevasárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebb-törékű utának van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget »Horgony» sójgyógyás és Richter cégjegyzés mellet mint nem valót utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa. RUDOLSTADT es. és kir. udvari szállító.